

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 46168

гр. София, 27.03.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 177 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ

като разглежда докладваното от НИКОЛА Д. КЪНЧЕВ Частно гражданско дело № 20241110114998 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 413, ал. 2 ГПК, във вр. чл. 411, ал. 2, т. 2 ГПК.

Подадено е Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от АПС Б Б ЕООД срещу Х. Х. А..

Съдът, като извърши проверка на предпоставките за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение намира, че заявлението следва да бъде отхвърлено, тъй като е налице хипотезата на чл. 411, ал. 2, т. 2 ГПК, тоест същото противоречи на закона и добрите нрави, като съображенията за това са следните:

Съгласно т. 1 от Тълкувателно решение № 1 от 9.12.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2013 г., ОСГТК „При проверка на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд може да приложи императивна материалноправна норма, дори ако нейното нарушение не е въведено като основание за обжалване. Въззивната инстанция не е ограничена от посоченото във въззивната жалба, когато следи служебно за интереса на някоя от страните по делото или за интереса на родените от брака ненавършили пълнолетие деца при произнасяне на мерките относно упражняването на родителските права, личните отношения, издръжката на децата и ползването на семейното жилище.“, тоест първоинстанционният съд следи служебно и може да се произнесе по действителността на договора или отделни негови клаузи, доколкото разпоредбата на чл. 26 ЗЗД е императивна, а когато се касае за потребителски спор, съдът следи и за наличието на неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143 ГПК, които също са нищожни *ex lege*, освен ако не са индивидуално уговорени – арг. чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

В нормата на чл. 410, ал. 3 ГПК е прието, че когато вземането произтича от договор, сключен с потребител, към заявлението се прилагат договорът, ако е в писмена форма, заедно с всички негови приложения и изменения, както и приложимите общи условия, ако има такива. Тоест, обхвата на съдебната проверка за спазване на императивните правила на закона и

добрите нрави при потребителски спорове, какъвто е настоящият, се извършва не само на базата на твърденията на заявителя в подаденото заявление за издаване на заповед за изпълнение, но и на база представените към него писмени доказателствени средства.

Приложен е Договор за потребителски кредит № 860285/13.04.2017 г., сключен между „К АД от една страна в качеството на кредитор и Х. Х. А. – от друга страна, в качеството на кредитополучател. По силата на договора кредиторът се задължава да предостави на кредитополучателя сумата от 2500 лева, а кредитополучателят се задължава да възстанови сумата съобразно уговореното, ведно с уговорената по договора възнаградителна лихва. Според посоченото в договора ГПР е 41,24 %, а общия размер на всички плащания е в размер на 3711,60 лева.

В клаузата на чл. 4, ал. 1 от договора за потребителски кредит страните са договорили, че кредитополучателят се задължава да предостави един от посочени видове обезпечения, в това число и поръчителство.

Представен е Договор за предоставяне на поръчителство от 13.04.2017 г., сключен между „А ЕООД от една страна в качеството на поръчител и Х. Х. А. – от друга страна в качеството на потребител. По силата на договора поръчителят се задължава да сключи с „К АД договор за поръчителство, като отговаря солидарно за задълженията на потребителя по Договор за потребителски кредит, както и за всички последици от неизпълнението. От своя страна потребителят се задължава да заплати възнаграждение на поръчителя в размер, което в случая е уговорено, че в размер на 138,34 лева за всеки месец за периода на действието на договора за кредит. Тоест, в случая с оглед уговорения погасителен период по договора за потребителски кредит, възнаграждението на поръчителя ще възлиза на 3320,16 лева.

Приложен е Договор за поръчителство от 13.04.2017 г., сключен между „Кредисимо“ АД от една страна, в качеството на кредитор и „Ай Тръст“ ЕООД от друга страна, в качеството на поръчител. С оглед уговореното в договора поръчителят се е задължил солидарно за сумите по Договор за потребителски кредит № 860285/13.04.2017 г., сключен между „Кредисимо“ АД от една страна в качеството на кредитор и Х. Х. А. – от друга страна, в качеството на кредитополучател.

От извършена служебно справка в Агенция по вписвания – Търговски регистър, на основание чл. 23, ал. 6 ЗТРРЮЛН се установява, че принципал на заявителя „А ЕООД, е „К ЕАД (с предишна правноорганизационна форма АД). Следователно се касае за хипотеза на свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ТЗ.

При граматическия, систематичен и телеологически анализ на чл. 114 и чл. 169 от ДФЕС и Хартата на основните права – чл. 38, трябва да се направи извод, че ПЕС изисква висока степен на защита на потребителите в Съюза. Законодателството на Съюза в областта на защитата на потребителите освен това допринася за правилното функциониране на вътрешния пазар. То има за цел да гарантира, че отношенията между стопанските субекти и потребителите са справедливи и прозрачни, което като крайна цел подпомага общото благосъстояние на европейските потребители и икономиката на Съюза.

Посочените изисквания от правото на ЕС, предпоставя, че националният съд има задължение при тълкуване на съответната норма на

националното право да я тълкува и прилага в духа и смисъла на съответното общностно право – вж. **Решение от 10.04.1984 по делото Von Colson, C-14/83**. Съгласно трайната практика на СЕС – вж. т. 20 от **Решение от 12.07.1990 г., Foster, C-188/89**; т. 23 от **Решение от 14.09.2000 г., Collino и Chiappero, C-343/98**; т. 40 от **Решение от 19.04.2007 г., Farrell, C-356/05**; т. 39 от **Решение от 24.01.2012 г., Dominguez, C-282/10**, националният съд има задължение да тълкува националното законодателство в духа на общностния правен ред. Следователно, за да бъдат осигурени ефективни средства за защита на потребителите и изпълнение на завишения стандарт за това е необходимо, когато се изследва въпроса за няколко договора, които са сключени със свързани лица и между свързани лица, съда да изследва релациите и връзките в отделните договори, но не като отделни правоотношения, които са независими едно от друго, а като една обща икономическа дейност, която при кредитирането има лукративна цел – печалба, в който случай различните правни средства и ползвани договори обслужват икономическата дейност. Тоест, дори при множество правоотношения, когато те са със свързани лица или между такива, трябва на отделните правоотношения да се гледа, като на едно правно и икономическо цяло, за да се постигне ефективната защита на потребителя, при проверката от страна на съда за спазване на императивните правила на закона и добрите нрави, в това число и проверката за наличието на неравноправни клаузи.

В случая предмет на настоящото заповедно производство са вземания, които произтичат от договор за потребителски кредит, които се твърди, че са заплатени от заявителя – поръчител, поради което последният упражнява правата си по чл. 143 ЗЗД срещу основния длъжник по договора за потребителски кредит.

Процесният договор за потребителски кредит е сключен при действието на Закона за потребителския кредит (Обн. ДВ., бр. 18 от 05.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.), като правната му уредбата е в чл. 9 ЗПК.

Въз основа на изложените от заявителя фактически обстоятелства и ангажираните доказателства, настоящият съдебен състав приема, че уговореното възнаграждение за предоставеното поръчителство, трябва да се разгледа, като разход по договора за кредит (включително с оглед изложеното, че е налице хипотеза на свързани лица), който разход следва да бъде включен при изчисляването на годишния процент на разходите, който е индикатор за общото оскъпяване на договора за кредит – арг. чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. Този извод следва от дефинитивната разпоредба на § 1, т. 1 ДР ЗПК, според която „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

В разглеждания случай, при цялостният анализ на договора за кредит, съдът намира, че неговото сключване и получаването на сумата по кредита е било обвързано от предоставяне на обезпечение по договора от страна на

кредитополучателя. Изводът в тази насока се подкрепя не само от факта, че поръчителя и кредитора са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 ДР ТЗ, така и от датата на сключване на договорите – 13.04.2017 г., т. е. преди изтичане на срока по договора за потребителски кредит, който е предвиден в чл. 4, ал. 1 от договора за потребителски кредит, така и от последицата, предвидена в чл. 4, ал. 2 от договора, че ако някое от уговорените обезпечения не се учреди в уговорения срок, тогава заявлението за кандидатстване за кредит, т.е. отправената оферта по смисъла на чл. 13 ЗЗД се счита, че не е приета.

На следващо място трябва да се вземе предвид и обстоятелството, че поръчителството по дефиниция е безвъзмездна и едностранна сделка, като това обстоятелство се променя в зависимост от главния договор, поради акцесорността на поръчителството, но тази промяна не води до възможност за уговаряне на възмездно поръчителство. Тоест, законът не допуска възможност за учредяване на възмездно поръчителство и промяна на неговия едностранен и безвъзмезден характер чрез променянето му в двустранна и възмездна сделка. Нормата на чл. 9 ЗЗД, допуска страните да уговорят и да сключват и ненаименовани договори, но в тези случаи, уговорките могат да бъдат само в рамките на правната характеристика на сделка. Така промяната на поръчителството от едностранна и безвъзмездна сделка в двустранна и възмездна сделка, изменя правната характеристика, като придава функции на правната фигура на поръчителство, които са близки до договора за застраховка. А договор за застраховка се сключва само с лицата предвидени в КЗ, респ. се сключват предвидените в закона видове застраховки.

С оглед изложеното, процесния договор за поръчителство на който заявителят основава вземанията си е нищожен.

Отделно от горното трябва да се спомене, че според императивната правна норма на чл. 19, ал. 4 ЗПК, годишният процент на разходите не може да се бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерски съвет на Република България (основен лихвен процент – 0,1 % плюс 10 пункта), което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума. Клаузите в договор, надвишаващи определените по ал. 4 размери са нищожни – арг. чл. 19, ал. 5 ЗПК. При съпоставката с договора за потребителски кредит и възнаграждението в договора за поръчителство, чисто аритметически размера на дължимите възнаграждение не удовлетворява предвиденото в чл. 19, ал. 4 ЗПК, като надвишава предвидения размер, а отделно от това липсват каквито и да било индикации, че възнаграждението по договора за поръчителство изобщо е предвидено ГПР на договора за потребителски кредит. Тоест, същото практически с оглед свързаността на лицата има значението на „скрита възнаградителна лихва“, която обаче не е включена в оскъпяването на ползваната сума.

Следователно договорът за поръчителство е нищожен, поради което заявлението за издаване на заповед за изпълнение следва да бъде отхвърлено, тъй като въз основа на него заявителят претендира цедираното си вземане.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, подадено от АПС Б ЕООД, ЕИК: с адрес **срещу** Х. Х. А., ЕГН: ***** с адрес гр. София, у

РАЗПОРЕЖДАНЕТО може да бъде обжалвано в едноседмичен срок от съобщението до заявителя с частна жалба пред Софийски градски съд.

Препис от разпореждането да се връчи на заявителя!

Съдия при Софийски районен съд: _____